

ČASOPIS ZA KULTURU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA
IZDAJE HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
ZAGREB, LISTOPAD 1974. GODIŠTE XXII.

O TEMI: TOPONIMI, ETNICI I KTETICI U KNJIŽEVNOM JEZIKU

Razmatrajući neke probleme uređivanja Jezika, uredništvo je došlo do zaključka da bi korisno bilo povremeno izdavati tematske brojeve. Kao prvu temu odabralo je toponime, etnike i ktetike jer su članci A. Šojata, S. Težaka i M. Lončarića u prošlom godištu izazvali živo zanimanje čitatelja za taj problem.¹ To je i razumljivo jer svakoga zanima književni lik imena njegova mjesta, pridjev od njega i naziv njegovih stanovnika, pogotovu što odnos dijalekt – književni jezik nije na tom području potpuno jasan. Budući da je problem spomenutim člancima tek načet, uredništvo je odlučilo da ga u jednom broju stavi u središte pozornosti kako bismo ga mogli razmotriti što iscrpnije i što cjelovitije i tako naći i najtrajnija rješenja.

Neposredan povod za to bio je članak V. Dorčića: Baščanski ili baščanski? Gotovo je sigurno da bismo dobivali i druge takve članke, dakle članke o pojedinačnim pitanjima i zato je bilo potrebno naći način da problem razmotrimo šire. Uočivši da je odgovor na Dorčićevo pitanje iz načelnih razloga važan, jer su razlozi jaki i za jedan i za drugi lik,

---

¹ Očitovala se pitanjima postavljenim uredništvu i suradnicima, poslanim i najavljenim člancima, a o tome svjedoči i članak M. B-a (Miroslava Bertoša?) u 3. broju »Istre«, Kako pisati etnike i ktetike, u kojemu se autor osvrće na pisanje istarskih toponima, etnika i ktetika, a napisan je povodom Težakova i Lončarićeva članka. U ovu problematiku ide i članak Miroslava Bertoša, Rasprava o sufiksnu -ština, objavljen u istom broju »Istre«.

uredništvo je umnožilo Dorčićev članak i s nekim razlozima za jedan i drugi lik poslalo ga osamnaestorim lingvistima da problem razmotre i da nam pošalju svoje obrazloženo mišljenje. Pristigli i obećani članci o najavljenoj temi premašuju opseg jednoga broja tako da će ova tema obuhvatiti nekoliko brojeva. Na kraju ćemo donijeti i zaključke nastojeći da ne budu samo zaključci uredništva, nego po mogućnosti i širega kruga hrvatskih lingvista.

I na kraju, da bi bilo potpuno jasno što je to toponim, etnik i ktetik, dajemo njihove označnice (definicije):

toponim (rjeđe toponimik) – ime (vlastita imenica) zemljopisnoga mjesta, kraja, pokrajine, zemlje, države i kontinenta;

etnik (rjeđe etnomim) – naziv za stanovnika ili stanovnicu nekoga naseljenog toponima;²

ktetik – pridjev koji se odnosi na toponim i etnik.

Uredništvo

BAŠČANSKI ILI BAŠĆANSKI?

Vinko Dorčić

Navedeni pridjevi odnose se na ime mjesta Baška na otoku Krku. Za samo ime Baška postoje tri mišljenja u pogledu etimologije. Prvo je mišljenje da naziv Baška dolazi od riječi »baška« u značenju »zasebno«, »izolirano«. Kako je riječ »baška« turska riječ, slabo je vjerojatno da bi je stanovnici jednog primorskog mjesta upotrebili za njegov naziv. To dakle mišljenje treba zabačiti. Drugo mišljenje je imao pok. profesor Petar Skok koji je ime Baška izvodio od »bačva«. Njega je tu svakako zavela analogija izraza Bačka > Bačvanin, pa je onda od »bačva« izvodio ime Baška. Ni ta teorija nije vjerojatna. Najvjerojatnija je treća teorija da samo ime Baška dolazi od imena obližnjeg brda Bag na zapadu od mjesta Baške. Prema tome, ako se to brdo zove Bag, onda je obližnja dolina »baška dolina«, obližnja draga je »baška draga« (etimološki pisano »bažka draga«) od čega onda dolazi imenica BAŠKA kao ime naselja na jugu otoka Krka.

Od tog imena mjesta svakako bi došao pridjev »baščanski« jer nam glas »k« daje »č«. pa se tako i prema pravopisu poznati najstariji spomenik pisan

---

² Naziv etnonim shvaća se i uže: ime koje označuje narodnosnu ili etničku skupinu i po tome bi se etnik i etnonim mogli razlikovati.